

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: martin.buchtik@soc.cas.cz

Názory české veřejnosti na úroveň vzdělávání na různých typech škol - září 2012

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v12-09</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. 9. – 10. 9. 2012</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1036</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OR.1, OR.2, OR.3, OR.135</i>
Zveřejněno dne:	<i>6. listopadu 2012</i>
Zpracoval:	<i>Martin Buchtík</i>

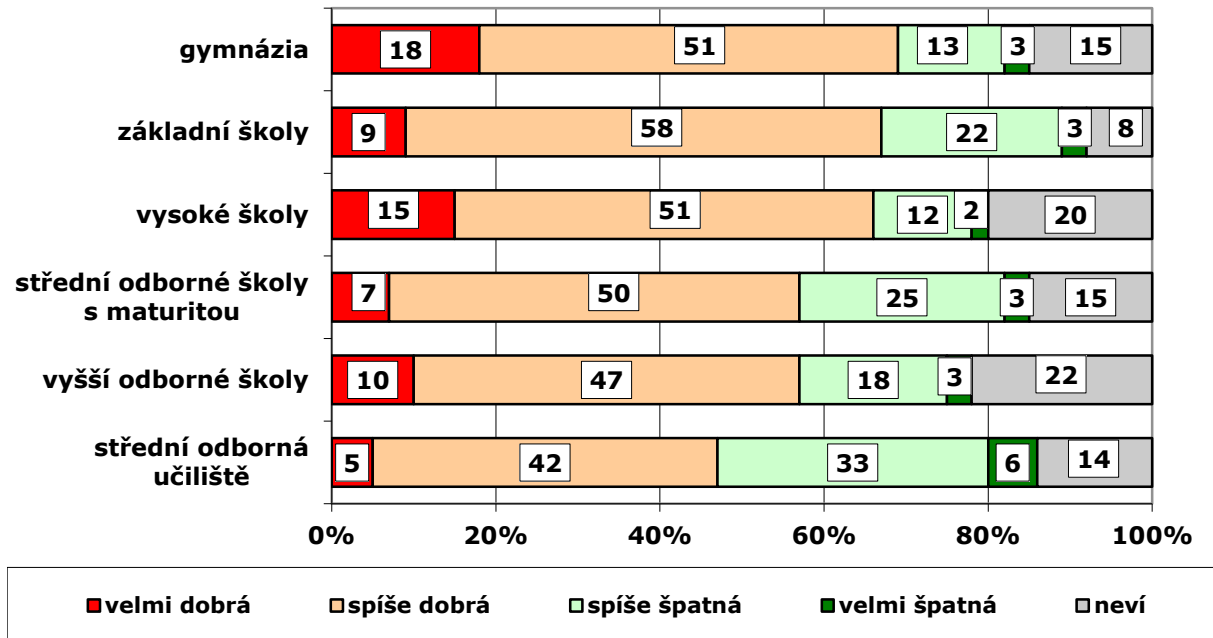
V září 2012 byl do pravidelného výzkumu Naše společnost zařazen blok otázek týkající se vzdělávání. Byly zjišťovány názory české veřejnosti na úroveň vzdělávání na vybraných typech škol a také veřejné mínění o rozvoji klíčových schopností na jednotlivých úrovních (primární, sekundární, terciární) vzdělávacího systému.

Čeští občané hodnotí kvalitu vzdělávání na vybraných typech škol poměrně příznivě.¹ Více než polovina lidí je přesvědčena o (spíše nebo velmi) dobré kvalitě výuky na všech typech škol a kladné hodnocení vždy převažuje nad záporným. Nejlépe je vnímáno vzdělávání na gymnáziích, u nichž podíl kladných odpovědí mírně překročil dvě třetiny (69 %), podobně příznivě jsou pak hodnoceny základní školy (67 %) a vysoké školy (66 %). V případě gymnázií stojí za pozornost i relativně vysoce zastoupená varianta odpovědi „velmi dobrá“ (18 %), která signalizuje přesvědčení o vysoké kvalitě výuky na tomto typu škol. Kritičtější jsou občané ke středním odborným školám s maturitou a vyšším odborným školám, oba typy dosáhly 57 % kladných odpovědí. Je ovšem důležité upozornit, že u terciárního stupně vzdělávání (VŠ, VOŠ) si zhruba pětina

¹ Znění otázky: „Kdybyste měl celkově posoudit, je v současné době dobrá nebo špatná úroveň vzdělávání na následujících typech škol?“ Varianty odpovědí: velmi dobrá, spíše dobrá, spíše špatná, velmi špatná. Uvedené typy škol: a) základní školy, b) střední odborná učiliště, c) střední odborné školy s maturitou, d) gymnázia, f) vyšší odborné školy, e) vysoké školy.

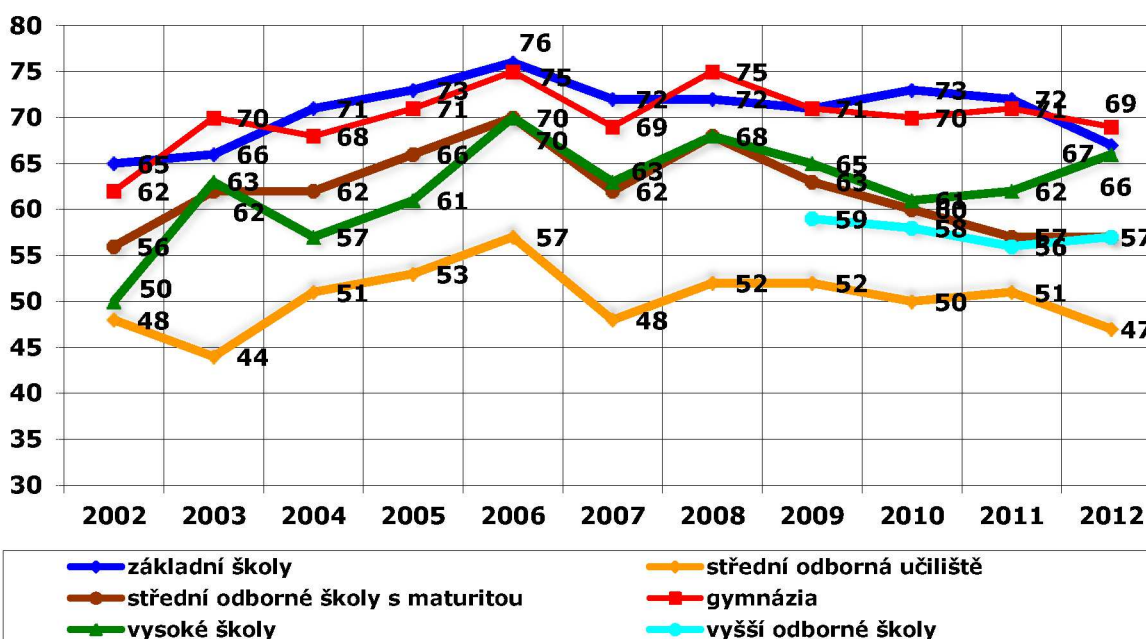
lidí není jistá, jak úroveň vzdělávání hodnotit. Proto je zde podíl záporných výpovědí nízký, a výrazně převažuje pozitivní náhled. Za nejhorší považuje česká veřejnost kvalitu výuky na středních odborných učilištích, soudě podle nejvyššího podílu negativních odpovědí (39 %)(viz graf 1).

Graf 1. Hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol

Co se týče vývoje názorů na úroveň vzdělávání v čase, od minulého roku došlo k mírnému poklesu pozitivního hodnocení kvality vzdělávání u středních odborných učilišť. U vysokých škol je vývoj opačný, jejich hodnocení se po poklesu v letech 2010 a 2011 vrátilo na úroveň z předchozích let. Z dlouhodobého hlediska jsou setrvale nejlépe hodnoceny gymnázia a základní škol. Spokojenost s kvalitou výuky na vyšších odborných školách a středních odborných školách s maturitou se téměř nezměnila. (viz graf 2).

Graf 2. Vývoj pozitivního hodnocení úrovně vzdělávání na jednotlivých typech škol (v %)

Pozn.: Pozitivní hodnocení = součet odpovědí „velmi dobrá“ a „spíše dobrá“.

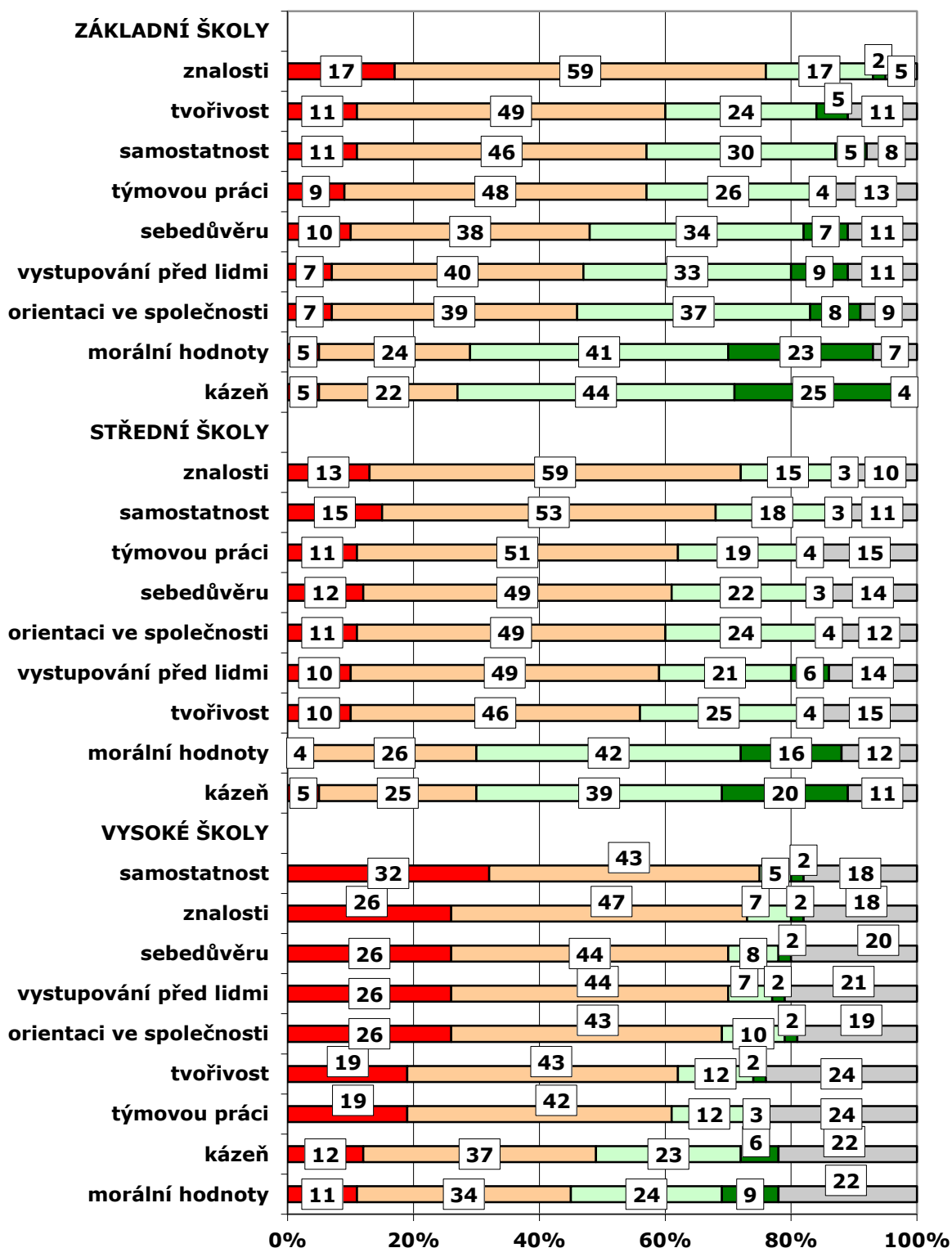
Kromě obecného hodnocení úrovně vzdělávání bylo v dalších otázkách zjišťováno, jak úspěšné je podle obyvatel České republiky rozvíjení určitých schopností a dovedností na jednotlivých stupních vzdělávacího systému.² Předmětem dotazování byly znalosti, samostatnost, sebedůvěra, orientace ve společnosti, kázeň, morální hodnoty, schopnost práce v týmu, schopnost vystupování před lidmi a tvořivost. Obecně lze říci, že většinu vlastností se podle obyvatel České republiky daří rozvíjet na všech třech úrovních vzdělávání. Nejúspěšnější jsou školy v rozvíjení znalostí a samostatnosti, základní školy také v rozvíjení tvořivosti.

Naopak nejméně úspěšné je podle občanů pěstování kázně a rozvíjení morálních hodnot, a to především na nižších stupních vzdělávání, i když také u vysokých škol je podíl negativních odpovědí relativně velký. Zdá se tedy, že česká veřejnost nepovažuje za problematické upevňování často diskutovaných schopností jako je samostatnost a tvořivost, ale právě morálních hodnot a disciplíny. Rozvíjení potřebných znalostí hodnotí česká veřejnost kladně na všech typech škol. Stojí za povšimnutí, že podobně jako u předešlé otázky se i zde objevil poměrně značný podíl lidí (kolem jedné pětiny), který terciární vzdělávání, v tomto případě při rozvíjení dovedností, nedovedl zhodnotit (viz graf 3).

Oproti předchozímu měření v září 2009 došlo ke zhoršení hodnocení úspěšnosti základních škol v rozvíjení orientace ve společnosti a sebedůvěry, u středních škol v upevňování sebedůvěry, tvořivosti a samostatnosti. U vysokých škol je zjevný zejména souvislý pokles počtu těch, kteří se vůbec nedokázali k otázce vyjádřit.

² Znění otázky: „Řekl byste, že se na základních/středních/vysokých školách daří pěstovat a rozvíjet u žáků a) potřebné znalosti, b) samostatnost, c) sebedůvěru, d) orientaci ve společnosti, světě, e) kázeň, disciplínu, f) morální hodnoty, g) schopnost práce v týmu, h) schopnost vystupování před lidmi, i) tvořivost?“ Varianty odpovědí: rozhodně daří, spíše daří, spíše nedaří, rozhodně nedaří.

Graf 3. Daří se jednotlivým typům škol rozvíjet u žáků následující vlastnosti a dovednosti?

■ rozhodně daří ■ spíše daří ■ spíše nedaří ■ rozhodně nedaří ■ neví